קעט אֵיזֶה דְּבָרִים קְרוּיִם הֶסַּח הַדַּעַת בִּסְעוּדָה שֶׁצָּרִיךְ לַחֲזֹר וּלְבָרֵךְ. וּבוֹ ו' סְעִיפִים:

א [א] גָּמַר סְעוּדָתוֹ וְנָטַל יָדָיו מַיִם אַחֲרוֹנִים, אֵינוֹ יָכוֹל (א) לֶאֱכֹל (א) וְלֹא לִשְׁתּוֹת (ב) * עַד שֶׁיְּבָרֵךְ בִּרְכַּת הַמָּזוֹן. וְאִם אָמַר (ג) הַב לָן (ג) וּנְבָרֵךְ, הָוֵי הֶסַּח הַדַּעַת [ב] וְאָסוּר לוֹ (ד) לִשְׁתּוֹת אֶלָּא אִם כֵּן יְבָרֵךְ עָלָיו תְּחִלָּה. (ה) וַאֲכִילָה דִּינָהּ כִּשְׁתִיָּה לְהָרֹא"שׁ (ברכות פ"ו סי' לא), אֲבָל לְהָרַב רַבֵּנוּ יוֹנָה (שם ל. ד"ה אלא) וְהָרַ"ן (חולין כח: ד"ה גמ' ומודה) אֲכִילָה שָׁאנֵי, שֶׁאַף עַל פִּי (ו) שֶׁסִּלֵּק יָדוֹ מִלֶּאֱכֹל (ז) * וַאֲפִלּוּ סִלְּקוּ הַשֻּׁלְחָן * אִם רָצָה (ח) לַחֲזֹר לַאֲכִילָתוֹ * אֵין

בְּאֵר הַגּוֹלָה: א בְּרָכוֹת מ"ב (ע"א). ב פְּסָחִים (ק"ו) [ק"ג] (ע"ב).

בְּאֵר הֵיטֵב

א (א) וְלֹא לִשְׁתּוֹת. אֲבָל לְהַפְסִיק בְּדִבּוּר מֻתָּר וְכֵן מוּכָח סִימָן קפ"ג סָעִיף ו'. מָגֵן אַבְרָהָם (סק"א). וְהָאֲרִ"י ז"ל אוֹסֵר, עַיֵּן שֻׁלְחָן עָרוּךְ שֶׁלּוֹ (סוד סעודות של שבת ס"ב) מַעֲשֶׂה עַל זֶה: (ג) וּנְבָרֵךְ. דַּעַת הַשֻּׁלְחָן עָרוּךְ לְחַלֵּק בֵּין נָטַל יָדָיו לְהַב וּנְבָרֵךְ, דִּלְהַב לָן וּנְבָרֵךְ סַגֵּי לְבָרֵךְ הַמּוֹצִיא וְאֵין צָרִיךְ בִּרְכַּת הַמָּזוֹן אֲבָל בְּנָטַל יָדָיו צָרִיךְ דַּוְקָא בִּרְכַּת

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

א (א) לֶאֱכֹל. וְהוּא הַדִּין שֶׁיֵּשׁ לִזָּהֵר לְכַתְּחִלָּה (א) [א] שֶׁלֹּא יַפְסִיק בְּדִבּוּר (ב) אֲפִלּוּ מְעַט, דִּתְכֶף לִנְטִילָה בְּרָכָה [וּמֵהַאי טַעֲמָא יֵשׁ לִזָּהֵר [ב] שֶׁלֹּא לִשְׁהוֹת (ג) שֶׁיִּהְיֶה מְרֻבֶּה אַחַר הַנְּטִילָה וְכָל שֶׁכֵּן שֶׁלֹּא לַעֲסֹק בְּאֵיזֶה עֵסֶק]. אַךְ אִם צָרִיךְ לְהַפְסִיק (ד) בְּדָבָר נָחוּץ אוֹ בְּדִיעֲבַד אִם הִפְסִיק יִטֹּל יָדָיו שֵׁנִית כְּדֵי לִהְיוֹת תֵּכֶף לִנְטִילַת מַיִם אַחֲרוֹנִים בְּרָכָה: (ב) עַד שֶׁיְּבָרֵךְ בִּרְכַּת הַמָּזוֹן. וְלֹא דָּמֵי לְהַב לָן וּנְבָרֵךְ דְּמֻתָּר לֶאֱכֹל וְרַק שֶׁיְּבָרֵךְ הַמּוֹצִיא מִתְּחִלָּה וּכְדִלְקַמֵּיהּ, דְּכֵיוָן שֶׁנָּטַל יָדָיו אָסוּר לְהַפְסִיק. וְהִנֵּה יֵשׁ (ה) כַּמָּה פּוֹסְקִים דִּסְבִירָא לְהוּ דְּאֵין אִסּוּר לֶאֱכֹל אַף בְּנָטַל יָדָיו וְרַק שֶׁיְּבָרֵךְ הַמּוֹצִיא מִתְּחִלָּה, וְכֵן כָּתְבוּ (ו) הָאַחֲרוֹנִים לְהָקֵל וְרַק דְּאַחַר אֲכִילָתוֹ יִטֹּל יָדָיו שֵׁנִית שֶׁתְּהֵא סְמוּכָה נְטִילָה לִבְרָכָה, אֶלָּא דִּלְכַתְּחִלָּה דַּעַת הַבַּ"ח וְהַמָּגֵן אַבְרָהָם (סק"ב) דְּצָרִיךְ לִזָּהֵר בָּזֶה, וְעַיֵּן בְּבֵאוּר הֲלָכָה (ד"ה עד) מַה שֶּׁכָּתַבְנוּ עוֹד בָּזֶה. וְכָל זֶה לְעִנְיַן אֲכִילָה, אֲבָל לְהַפְסִיק בְּדִבּוּר כְּשֶׁאֵינוֹ רוֹצֶה לֶאֱכֹל וְלִשְׁתּוֹת אוֹ לְהִתְעַסֵּק בְּאֵיזֶה עֵסֶק, (ז) אָסוּר לְכֻלֵּי עָלְמָא [אֵלִיָּה רַבָּה (סק"א), וְכֵן מוּכָח מִכַּמָּה אַחֲרוֹנִים לְעֵיל בְּסִימָן קס"ו]: (ג) הַב לָן וּנְבָרֵךְ. פֵּרוּשׁ, תֵּן לָנוּ כּוֹס לְבָרֵךְ. וּכְשֶׁמְּבָרְכִין בְּלֹא כּוֹס (ח) אִם אוֹמְרִים בּוֹאוּ וּנְבָרֵךְ גַּם כֵּן דִּינָא הָכִי דַּהֲוֵי הֶסַּח הַדַּעַת. וְכֵן אִם הִסִּיחַ דַּעְתּוֹ בְּהֶדְיָא בְּלִבּוֹ מִלִּשְׁתּוֹת עוֹד וְאַחַר כָּךְ רוֹצֶה לִשְׁתּוֹת (ט) גַּם כֵּן צָרִיךְ לְבָרֵךְ מִתְּחִלָּה עַל הַמַּשְׁקֶה: (ד) לִשְׁתּוֹת. וְאִם מְסֻבִּין רַק לִשְׁתִיָּה וְאָמְרוּ בּוֹאוּ וּנְבָרֵךְ בְּרָכָה אַחֲרוֹנָה, גַּם כֵּן דִּינָא הָכִי דַּהֲוֵי הֶסַּח הַדַּעַת וְאָסוּר לִשְׁתּוֹת עוֹד בְּלֹא בְּרָכָה: (ה) וַאֲכִילָה דִּינָהּ כִּשְׁתִיָּה. דְּבַגְּמָרָא (פסחים קג:) לֹא נִזְכַּר בְּהֶדְיָא רַק לְעִנְיַן שְׁתִיָּה וּסְבִירָא לֵיהּ דְּהוּא הַדִּין לַאֲכִילָה: (ו) שֶׁסִּלֵּק יָדוֹ מִלֶּאֱכֹל. רְצוֹנוֹ לוֹמַר אֲפִלּוּ (י) גָּמַר בְּדַעְתּוֹ שֶׁלֹּא לֶאֱכֹל: (ז) וַאֲפִלּוּ סִלְּקוּ הַשֻּׁלְחָן. זֶהוּ מִלְּשׁוֹן רַבֵּנוּ יוֹנָה, וְהַיְנוּ אַף דִּסְבִירָא לֵיהּ דְּזֶה חָשִׁיב הֶסַּח הַדַּעַת טְפֵי מֵהַב וּנְבָרֵךְ אֲפִלּוּ הָכִי לֹא מְהַנֵּי לְעִנְיַן אֲכִילָה. וְעַיֵּן מַה שֶּׁכָּתַבְתִּי בְּבֵאוּר הֲלָכָה (ד"ה ואפילו) בְּדַעַת הָרֹא"שׁ בָּזֶה: (ח) לַחֲזֹר לַאֲכִילָתוֹ וְכוּ'. כָּתַב הַטַּ"ז (סק"ב) דְּאִם מֵחֲמַת אֲכִילָה זוֹ שֶׁחָזַר לֶאֱכֹל נִגְרַר לִבּוֹ גַּם לִשְׁתִיָּה אֵין צָרִיךְ בְּרָכָה לְדֵעָה זוֹ גַּם עַל הַשְּׁתִיָּה דְּבָתַר אֲכִילָה גְּרִירָא, אַף שֶׁאָמַר מִתְּחִלָּה הַב לָן וּנְבָרֵךְ,

בֵּאוּר הֲלָכָה

א * עַד שֶׁיְּבָרֵךְ בִּרְכַּת הַמָּזוֹן. עַיֵּן מִשְׁנָה בְּרוּרָה (סק"ב) מַה שֶּׁכָּתַבְנוּ דְּדַעַת כַּמָּה פּוֹסְקִים דְּמַיִם אַחֲרוֹנִים דּוֹמֶה לְהַב לָן וּנְבָרֵךְ וְדַי כְּשֶׁיְּבָרֵךְ הַמּוֹצִיא עַל מַה שֶּׁיִּרְצֶה לֶאֱכֹל אַךְ הַבַּ"ח וְהַמָּגֵן אַבְרָהָם כָּתְבוּ דִּלְכַתְּחִלָּה יֵשׁ לִזָּהֵר בָּזֶה. וְהִנֵּה כַּאֲשֶׁר נִתְבּוֹנֵן בְּוַדַּאי אֵין לְהָקֵל בָּזֶה לְכַתְּחִלָּה דְּמָצִינוּ לְכַמָּה גְּדוֹלֵי הָרִאשׁוֹנִים שֶׁמַּחְמִירִין בָּזֶה וְהוּא דַּעַת רַשִׁ"י (ברכות מב. ד"ה ולית) וְרַשְׁבַּ"ם (פסחים קג: ד"ה לית) וְאוֹר זָרוּעַ (ח"א סי' קעז) וְהֵבִיא כֵּן בְּשֵׁם רַבּוֹ וְהָרַמְבַּ"ם (הלכות ברכות פ"ד ה"ח) וְרַאֲבַ"ד [הוּבָא בְּרַשְׁבָּ"א (ברכות שם ד"ה ולית)] וְרַשְׁבָּ"א (שם) וְרַבֵּנוּ יוֹנָה (שם ל. ד"ה אלא) [וְכֵן כָּתַב הַגְּרָ"א בְּדַעְתּוֹ שֶׁהוּא סוֹבֵר כְּהַבֵּית יוֹסֵף (ד"ה ומ"ש רבינו פי'), דְּלֹא כְּמוֹ שֶׁכָּתַב הַטַּ"ז (סק"א) דְּגַם הוּא מוֹדֶה דִּבְנְטִילָה שְׁנִיָּה שָׁרֵי, וְכֵן מֵרַשְׁבָּ"א שֶׁכָּתַב הַטַּעַם מִשּׁוּם דִּכְבָר הֵכִין עַצְמוֹ לְבִרְכַּת הַמָּזוֹן מַשְׁמַע גַּם כֵּן דְּאֵין מוֹעִיל נְטִילָה שֵׁנִית], וְהָרְאָ"ה בְּבֵאוּרוֹ לְהָרִי"ף בִּבְרָכוֹת (שם) גַּם כֵּן כָּתַב דְּאָסוּר אֲפִלּוּ אִם יִרְצֶה לְבָרֵךְ הַמּוֹצִיא מִשּׁוּם דְּכֵיוָן שֶׁנָּטַל יָדָיו לִבְרָכָה הָא קַבֵּיל עֲלֵיהּ לְבָרוּכֵי בִּרְכַּת הַמָּזוֹן. וְאַף בְּהַב וּנְבָרֵךְ כַּמָּה מֵהֶם הֶחְמִירוּ לֶאֱכֹל אַף בִּבְרָכָה מִשּׁוּם דְּהֵכִין עַצְמוֹ לְבִרְכַּת הַמָּזוֹן וְנִסְתַּלֵּק מֵהַסְּעוּדָה, אֲבָל רַבּוּ הַמְּקִלִּין בָּזֶה [רִי"ף (פסחים כא.) וְרַבֵּנוּ חֲנַנְאֵל (בתוס' ד"ה אסור) וְרַשִׁ"י (ד"ה כיון) בְּחֻלִּין (פו:) הִתִּירוּ בִּבְרָכָה וְגַם הַתּוֹסָפוֹת (שם) וְרֹא"שׁ (שם פ"ו סי' ה) וְסִיַּעְתַּיְהוּ הַנַּ"ל, וּלְרַבֵּנוּ יוֹנָה וְרַ"ן מֻתָּר בַּאֲכִילָה אַף בְּלִי בְּרָכָה], אֲבָל עַל כָּל פָּנִים בְּנָטַל יָדָיו בְּוַדַּאי יֵשׁ לְהַחְמִיר, וְכֵן הוּא מַסְקָנַת הַגְּרָ"א בְּבֵאוּרוֹ עַיֵּן שָׁם שֶׁכָּתַב שֶׁצָּרִיךְ בִּרְכַּת הַמָּזוֹן דַּוְקָא בִּנְטִילַת יָדַיִם:

* וַאֲפִלּוּ סִלְּקוּ הַשֻּׁלְחָן. הַיְנוּ שֶׁסִּלֵּק הַלֶּחֶם וּשְׁאָרֵי מָזוֹן מֵעַל הַשֻּׁלְחָן [כִּדְפֵרֵשׁ רַשִׁ"י שָׁם בַּגְּמָרָא (ברכות ד"ה סלק)]. וְהִנֵּה מִלָּשׁוֹן זֶה מַשְׁמַע דְּזֶה חָשִׁיב הֶסַּח הַדַּעַת טְפֵי מִן הַב וּנְבָרֵךְ וְאִם כֵּן לְהָרֹא"שׁ דְּמַצְרִיךְ לְבָרֵךְ בְּהַב וּנְבָרֵךְ כָּל שֶׁכֵּן בְּסִלּוּק הַשֻּׁלְחָן. אֲבָל בֶּאֱמֶת אֵינוֹ כֵּן דְּזֶהוּ רַק לְשִׁיטַת רַבֵּנוּ יוֹנָה וְהָרַ"ן דְּהַסּוּגְיָא דִּבְרָכוֹת מַיְירֵי רַק לְעִנְיַן אֲכִילָה, אֲבָל לְהָרֹא"שׁ אַדְּרַבָּה הַב וּנְבָרֵךְ חָשִׁיב הֶסַּח הַדַּעַת טְפֵי וּבְסִלּוּק הַשֻּׁלְחָן סְבִירָא לֵיהּ דְּלֹא חָשִׁיב הֶסַּח הַדַּעַת כִּדְמוּכָח בַּגְּמָרָא שָׁם דְּקָאָמַר בְּמַסְקָנָא וְלֵית הִלְכְתָא כְּכָל הָנֵי שְׁמַעְתָּתָא דְּקָאֵי גַּם אַסִּלּוּק וְכִדְפֵרֵשׁ רַשִׁ"י שָׁם. וְהִנֵּה בְּשֻׁלְחָן עָרוּךְ לֹא מְבֹאָר בְּהֶדְיָא לְדַעַת הָרֹא"שׁ רַק בְּהַב לָן וּנְבָרֵךְ, אֲבָל בִּסְתָם אִם הִסִּיחַ דַּעְתּוֹ מִלֶּאֱכֹל וְלִשְׁתּוֹת עוֹד וְלֹא אָמַר הַב לָן וּנְבָרֵךְ לֹא הֻזְכַּר בְּשֻׁלְחָן עָרוּךְ כְּלָל לְדַעַת הָרֹא"שׁ אִם זֶה מַצְרִיכוֹ לַחֲזֹר וּלְבָרֵךְ אוֹ לֹא, [וְהִנֵּה הָרַמְבַּ"ם (שם ה"ז) פָּסַק בְּהֶדְיָא דְּאִם גָּמַר בְּלִבּוֹ שֶׁלֹּא לֶאֱכֹל וְלִשְׁתּוֹת עוֹד וְאַחַר כָּךְ נִמְלַךְ לֶאֱכֹל וְלִשְׁתּוֹת חוֹזֵר וּמְבָרֵךְ אַף שֶׁלֹּא שִׁנָּה אֶת מְקוֹמוֹ וְהוּבְאוּ דְּבָרָיו בְּבֵית יוֹסֵף (שם) הֵפֶךְ מִדַּעַת הָרַ"ן וְרַבֵּנוּ יוֹנָה, וּמַה שֶּׁאָמַר שָׁם בַּגְּמָרָא מִתְּחִלָּה גָּמַר אָסוּר מִלֶּאֱכֹל וּלְבַסּוֹף מַסִּיק עַל זֶה וְלֵית הִלְכְתָא הָכִי, מְפָרֵשׁ הָרַמְבַּ"ם דְּגָמַר הַיְנוּ דְּגָמַר סְעוּדָתֵיהּ, וּמִתְּחִלָּה רָצָה הַגְּמָרָא לוֹמַר דְּזֶה גַּם כֵּן חָשִׁיב הֶסַּח הַדַּעַת דְּמִסְתָמָא כֵּיוָן שֶׁגָּמַר מִמֵּילָא הִסִּיחַ דַּעְתּוֹ, וְעַל זֶה מַסִּיק לֵית הִלְכְתָא כְּכָל הָנֵי שְׁמַעְתָּתָא, אֲבָל אִם גָּמַר בְּלִבּוֹ בְּהֶדְיָא שֶׁלֹּא לֶאֱכֹל וְלִשְׁתּוֹת עוֹד זֶה עָדִיף מִגְּמַר וְסִלּוּק הַשֻּׁלְחָן. כָּל זֶה הוּא בְּמִגְדּוֹל עֹז וּדְבָרָיו נְכוֹנִים מְאֹד בְּדַעַת הָרַמְבַּ"ם, וְכֵן הוּא גַּם כֵּן דַּעַת הָרְאָ"ה (שם) דְּהֵיכָא דְּנִמְלַךְ שֶׁלֹּא לֶאֱכֹל וְאַחַר כָּךְ חוֹזֵר וְאוֹכֵל צָרִיךְ לְבָרֵךְ לְפָנָיו], דְּאֶפְשָׁר דְּהוּא מְפָרֵשׁ בַּגְּמָרָא גָּמַר הַיְנוּ שֶׁגָּמַר סְעוּדָתוֹ וְעַל זֶה מַסִּיק וְלֵית הִלְכְתָא וְכוּ' דְּאַף דְּסִלֵּק הַשֻּׁלְחָן אָמְרִינַן דַּעֲדַיִין הָיָה דַּעְתּוֹ כְּשֶׁיִּזְדַּמֵּן לוֹ לֶאֱכֹל שֶׁיֹּאכַל, אֲבָל אִם הִסִּיחַ דַּעְתּוֹ בְּהֶדְיָא מִלֶּאֱכֹל וְלִשְׁתּוֹת עוֹד אֶפְשָׁר דִּלְדִידֵיהּ זֶהוּ עָדִיף גַּם מִסִּלּוּק הַשֻּׁלְחָן וּכְמוֹ לְדַעַת הָרַמְבַּ"ם וְדוֹמֶה לְהַב לָן וּנְבָרֵךְ. וּמָצָאתִי בְּסֵפֶר בֵּית מֵאִיר דְּגַם הוּא הֵעִיר בָּזֶה, וּלְבַסּוֹף מְצַדֵּד גַּם כֵּן לוֹמַר כֵּן לְדַעַת הָרֹא"שׁ דְּהֶסַּח הַדַּעַת מְהַנֵּי אַף בַּאֲכִילָה לְהַצְרִיכוֹ לַחֲזֹר וּלְבָרֵךְ, וְכֵן כָּתַב הַגְּרַ"ז (ס"א):

* אִם רָצָה לַחֲזֹר לַאֲכִילָתוֹ וְכוּ'. עַיֵּן בִּפְרִי מְגָדִים (מ"ז סק"ב) שֶׁכָּתַב דְּלָאו דַּוְקָא בְּפַת, הוּא הַדִּין בִּשְׁאָר מִידֵי דְּמָזוֹן גַּם כֵּן לֹא נִסְתַּלֵּק לְהָרַב רַבֵּנוּ יוֹנָה וְרַ"ן בְּאוֹמֵר נְבָרֵךְ בְּרָכָה אַחֲרוֹנָה וְאִם רוֹצֶה לֶאֱכֹל עוֹד רַשַּׁאי בְּלֹא בְּרָכָה רִאשׁוֹנָה:

* אֵין צָרִיךְ לְבָרֵךְ וְכוּ'. הִנֵּה לַהֲלָכָה לֹא הִכְרִיעַ הַמְחַבֵּר בְּהֶדְיָא כְּמַאן וְנִרְאֶה לִכְאוֹרָה דְּדַעְתּוֹ כְּהָרַב רַבֵּנוּ יוֹנָה וְרַ"ן שֶׁהֵם רַבִּים, אָכֵן בְּסִימָן (קצ"ג) [קצ"ז] סָעִיף א' סָתַם הַמְחַבֵּר כְּדַעַת הָרֹא"שׁ דְּהַב וּנְבָרֵךְ הָוֵי גְּמַר סְעוּדָה [עַיֵּן שָׁם בְּמָגֵן אַבְרָהָם סָעִיף קָטָן ב'], דְּבֶאֱמֶת דַּעַת הָרֹא"שׁ לָאו יְחִידָאָה הוּא בָּזֶה דְּגַם הָרַמְבַּ"ם (שם ה"ח) סְבִירָא לֵיהּ דְּמִשֶּׁאָמַר הַב לָן וּנְבָרֵךְ אָסוּר לֶאֱכֹל [וְהוּא סוֹבֵר דְּאַף בִּבְרָכָה אָסוּר וּכְמוֹ שֶׁמּוּבָא בְּבֵית יוֹסֵף (שם) עַיֵּן שָׁם], וְכֵן הוּא גַּם כֵּן דַּעַת הַתּוֹסָפוֹת בִּבְרָכוֹת

שַׁעַר הַצִּיּוּן

א (א) מָגֵן אַבְרָהָם (סק"א) בְּמַסְקָנָתוֹ [וּלְפָלֵא עַל בְּאֵר הֵיטֵב (סק"א) שֶׁהֶעְתִּיק לְהֶפְכּוֹ] וְאֵלִיָּה רַבָּה בְּסִימָן קס"ו (סק"א) וְחַיֵּי אָדָם (כלל מד ס"א): (ב) פְּרִי מְגָדִים (א"א סק"א): (ג) הַיְנוּ כְּדֵי הִלּוּךְ עֶשְׂרִים וּשְׁתַּיִם אַמָּה כְּמוֹ שֶׁכָּתַב בְּסִימָן קס"ו (ס"א) בְּהַגָּ"ה דְּזֶה לֹא מִקְרֵי תֵּכֶף: (ד) דֶּרֶךְ הַחַיִּים (ס"ב): (ה) תּוֹסָפוֹת (חולין פו: ד"ה אסור) וְרֹא"שׁ [בְּפֶרֶק עַרְבֵי פְּסָחִים (סי' ז)] וְטוּר וְרַבֵּנוּ יְרוּחָם (סי' קמט) וְשִׁבֳּלֵי לֶקֶט (סי' קמז) וּמָרְדְּכַי (לו ע"א) [הֱבִיאָם הָאֵלִיָּה רַבָּה (סק"א)]. וְעַיֵּן שָׁם בְּאֵלִיָּה רַבָּה שֶׁהֵבִיא גַּם בְּשֵׁם בַּעַל הֲלָכוֹת גְּדוֹלוֹת (הלכות ברכות פ"ז) כֵּן [וּבֶאֱמֶת בִּתְחִלַּת דִּבְרֵי בַּעַל הֲלָכוֹת גְּדוֹלוֹת מַשְׁמַע לִכְאוֹרָה לְהֶפֶךְ דְּכָתַב שָׁם דְּאָסוּר עַד שֶׁיְּבָרֵךְ בִּרְכַּת הַמָּזוֹן, וְאֶפְשָׁר שֶׁכַּוָּנַת הַבַּעַל הֲלָכוֹת גְּדוֹלוֹת כְּגוֹן בִּשְׁעַת הַדְּחָק. וּכְעֵין זֶה כָּתַב גַּם כֵּן הָרַמְבַּ"ם (הלכות ברכות פ"ד ה"ח) דִּבֶאֱמֶת אֵינוֹ רַשַּׁאי אַחַר נְטִילַת יָדַיִם אֶלָּא דְּמִכָּל מָקוֹם אִם רוֹצֶה לֶאֱכֹל וְלִשְׁתּוֹת קֹדֶם בִּרְכַּת הַמָּזוֹן צָרִיךְ בְּרָכָה, וְהָאֵלִיָּה רַבָּה לֹא הֶעְתִּיק רַק סוֹף דִּבְרֵי הַבַּעַל הֲלָכוֹת גְּדוֹלוֹת, וְצָרִיךְ עִיּוּן: (ו) טַ"ז (סק"א) וּמָגֵן אַבְרָהָם (סק"ב) וְאֵלִיָּה רַבָּה (שם) וּמָגֵן גִּבּוֹרִים (אלף המגן סק"ג): (ז) נִרְאֶה הַטַּעַם מִשּׁוּם דְּלֹא שַׁיָּךְ בָּזֶה שֶׁיִּטֹּל יָדָיו שֵׁנִית כֵּיוָן שֶׁלֹּא אָכַל עוֹד וְיָדָיו נְקִיּוֹת מִזֻּהֲמַת אֲכִילָה אִם כֵּן הַנְּטִילָה אֵינוֹ מַעֲלֶה וְלֹא מוֹרִיד: (ח) כֵּן מַשְׁמַע מֵרַמְבַּ"ם (שם) וְכֵן כָּתַב הַגְּרַ"ז (ס"ב): (ט) דְּבִשְׁתִיָּה כֻּלֵּי עָלְמָא מוֹדִים דְּהֶסַּח הַדַּעַת מַצְרִיכוֹ לַחֲזֹר וּלְבָרֵךְ אַף שֶׁלֹּא אָמַר הַב לָן וּנְבָרֵךְ, כֵּן מַשְׁמַע בְּסֵפֶר בֵּית מֵאִיר וּבַגְּרַ"ז (שם): (י) כֵּן מַשְׁמַע בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ יוֹנָה עַיֵּן שָׁם וְכֵן בְּדִבְרֵי הָרַ"ן בְּהֶדְיָא:

ליקוטי דברי הרב: א] ובשו"ע הרב (סי' קפא ס"ו) כתב: ואסור להשיח בינתים איזה עסק וענין אחר, אפילו בדברי תורה, אבל שיחה בעלמא ב' וג' תיבות אין לחוש אלא משנטל הכוס בידו לברך. ב] ובשער הציון (סק"ג) היינו כדי הילוך כ"ב אמה. ובשו"ע הרב (שם) כתב ששיעור השהייה הוא בכדי נטילת ארבעה אנשים, ומה שאמרו תיכף לנטילת ידים ברכה לאו תיכף ממש אלא בכדי שיעור זה, מכל מקום שלא לצורך אסור להפסיק כלל.

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah

הִלְכוֹת דְּבָרִים הַנּוֹהֲגִים בַּפְּעוּדָה סִימָן קעט

צָרִיךְ לְבָרֵךְ פַּעַם אַחֶרֶת, שֶׁכָּל שֶׁלֹּא נָטַל יָדָיו (ט) לֹא נִסְתַּלֵּק לְגַמְרֵי מֵאֲכִילָה: ב [ג]מִי שֶׁפּוֹמֵךְ עַל שֻׁלְחָן אֲחֵרִים, * אֲפִלּוּ אָמַר הַב לָן וּנְבָרֵךְ, (י) * לֹא הָוֵי הָפַח (ג) הַדַּעַת (יא) * עַד שֶׁיֹּאמַר (ד) בַּעַל הַבַּיִת: ג [ד]אִם לֹא אָמַר הַב לָן וּנְבָרֵךְ וְגַם לֹא נָטַל יָדָיו, (ה) (יב) * מִשְׁנָטַל הַפּוֹס לְבָרֵךְ (יג) הָוֵי הָפַח הַדַּעַת: ד (יד) כְּשֶׁאָדָם נִכְנָס לְבַיִת חֲבֵרוֹ וְיֵשׁ שָׁם חֲבוּרוֹת (טו) הָרְבֵּה שֶׁאוֹכְלִים וְכָל אֶחָד מוֹשִׁיט לוֹ פּוֹס, [ה]יֵשׁ מִי שֶׁאוֹמֵר שֶׁמְּבָרֵךְ עַל כָּל אֶחָד בּוֹרֵא פְּרִי הַגָּפֶן, כִּי בְּכָל פַּעַם הוּא (ו) (טז) נִמְלָךְ: ה (יז) [ו]הַקְּרוּאִים בְּבַיִת בַּעַל הַבַּיִת

ג תוֹסְפוֹת שָׁם בְּבְרָכוֹת (ד״ה אחכא (הראשון)). ד בַּיִת יוֹסֵף (ד״ה מדכרי) מִדִּבְרֵי רַבֵּנוּ יְרוּחָם (נתיב טז ח״ו). ה כָּל בּוֹ (ס״ כד) בְּשֵׁם הָרַ״ם (תשב״ץ אות ש). ו בַּיִת יוֹסֵף (ד״ה וכתב עוד בשם) בְּשֵׁם ה״ר פֶּרֶץ (הגהות תשב״ץ אות ש״).

בַּאֵר הֵיטֵב

הַמָּזוֹן תְּחִלָּה. וְט״ז (סק״א) חוֹלֵק וְסָבִירָא לֵיהּ דְּבָכָל מָקוֹם אֵין צָרִיךְ רַק בִּרְכַת הַמּוֹצִיא וְלֹא בִּרְכַת הַמָּזוֹן עַיֵּן שָׁם. וְכֵן כָּתַב הַפְּנֵי אַבְרָהָם (סק״ב) שֶׁאֵין חִלּוּק בֵּין נְטִילַת יָדַיִם לְהַב לָן וּנְבָרֵךְ עַיֵּן שָׁם, וְעַיֵּן יד אַהֲרֹן (הגב״י) וּבִתְשׁוּבוֹת נָאֶמָן שְׁמוּאֵל סִימָן (ד׳) (ר׳). כָּתַב מַהֲרַ״שׁ (בהגהות הטור) יֵשׁ אוֹמְרִים דְּשֶׁשּׁוֹפְכִין כּוֹס לִבְרָכַת הַמָּזוֹן אֲפִלּוּ בְּלֹא דִּבּוּר הָוֵי כְּאוֹמֵר הַב לָן וּנְבָרֵךְ. עַטָּרַת זְקֵנִים: ב (ג) הַדַּעַת. דְּוַדַּאי דַּעְתּוֹ אִם יִרְצֶה בַּעַל הַבַּיִת לְהַב לָן וּנְבָרֵךְ אוֹ לֹא, וְלָכֵן נִרְאֶה לִי אִם בְּשָׁעַת אֲמִירָתוֹ הִפְסִיק דַּעְתּוֹ בְּבִרּוּר שֶׁאִי אֶפְשָׁר שֶׁיֹּאכַל וְיִשְׁתֶּה עִמּוֹ. וְכֵן נִרְאֶה לִי אִם בְּשָׁעַת אֲמִירָתוֹ הִפְסִיק דַּעְתּוֹ בְּבִרּוּר שֶׁאִי אֶפְשָׁר שֶׁיֹּאכַל וְיִשְׁתֶּה עִמּוֹ, וְנִמְלַךְ אַחַר כָּךְ צָרִיךְ לְבָרֵךְ, וְכָל שֶׁכֵּן כְּשֶׁנָּטַל יָדָיו. מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ג): (ד) בַּעַל הַבַּיִת. [ז]אֲסוּרִין, וְנִרְאֶה לִי דְּזֹקֶא כְּשֶׁשְּׁתָקוּ וְהִסְכִּימוּ לְדִבְרָיו. מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ה): ג (ה) מִשְׁנָטַל הַפּוֹס. וְדִינוֹ כִּנְטִילַת יָדַיִם. מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ה): ד (ו) נִמְלָךְ. עַיֵּן לְעֵיל סִימָן קע״ד

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

וְלֹא מֵיירֵי הַשֻּׁלְחָן עָרוּךְ בְּתְחִלָּה לְעִנְיַן שְׁתִיָּה דְּמַצְרִיךְ לְבָרֵךְ לְכָלֵי עַלְמָא רַק כְּשֶׁלֹּא חָזַר גַּם לַאֲכִילָה: (ט) לֹא נִסְתַּלֵּק. מְשׁוּם דְּדָרֵךְ לְהִגָּרֵר מֵאֲכִילָה קְטָנָה לִגְדוֹלָה לֹא חֲשִׁיב הָפַח הַדַּעַת גְּמוּר אֶלָּא כְּשֶׁנָּטַל יָדָיו, מַה שֶּׁאֵין כֵּן בִּשְׁתִיָּה בְּהָפַח הַדַּעַת כָּל דְּהוּ כְּבָר נִסְתַּלֵּק מִשְׁתִיָּתוֹ וְצָרִיךְ לְבָרֵךְ שֵׁנִית כְּשֶׁנִּמְלַךְ. וְעַיֵּן בְּבֵאוּר הֲלָכָה (ד״ה אין) שֶׁהֵבַאנוּ הָרְבֵּה פּוֹסְקִים שֶׁפּוֹטְרִים כְּדַעַת הָרֹא״ש דִּכְהַב וּנְבָרֵךְ חֲשִׁיב גְּמַר סְעוּדָה וְאַף בַּאֲכִילָה אְסוּר בְּלֹא בְּרָכָה וְכֵן סָתַם הַמְחַבֵּר לְקַמָּן בְּסִימָן קצ״ז סָעִיף א׳ עַיֵּן שָׁם, וְעַל כֵּן לְכִתְחִלָּה בְּוַדַּאי יֵשׁ לְזָהֵר שֶׁלֹּא לֶאֱכֹל אַחַר שֶׁאָמַר הַב לָן וּנְבָרֵךְ וְכֵן פָּסַק בְּדָרֶךְ הַחַיִּים (איזה דברים היסח הדעת בסעודה ס״א). וְדַע דְּמִי שֶׁצָּרִיךְ בְּרָכָה בְּאֶמְצַע סְעוּדָה (יא) צָרִיךְ נְטִילָה גַּם כֵּן דְּכֵיוָן דְּהִסִּיחַ דַּעְתּוֹ לֹא שָׁמַר יָדָיו, (יב) וְרַק בִּרְכַת נְטִילַת יָדַיִם אֵין לוֹ לְבָרֵךְ: ב (י) לֹא הָוֵי הָפַח הַדַּעַת. דְּוַדַּאי דַּעְתּוֹ (יג) אִם יִרְצֶה בַּעַל הַבַּיִת לֶאֱכֹל וְלִשְׁתּוֹת (יד) עִמּוֹ יֹאכַל וְיִשְׁתֶּה עִמּוֹ. וְאִם בְּשָׁעַת אֲמִירָתוֹ הִסִּיחַ דַּעְתּוֹ בִּבְרוּר שֶׁאִי אֶפְשָׁר שֶׁיֹּאכַל וְיִשְׁתֶּה בַּעַל הַבַּיִת לֹא יֹאכַל וְיִשְׁתֶּה עִמּוֹ וְנִמְלַךְ אַחַר כָּךְ צָרִיךְ לְבָרֵךְ [הַיְינוּ לְדַעַת רַבֵּנוּ יוֹנָה בְּשִׁתְיָה לְבַד, וּלְהָרֹא״ש אַף בַּאֲכִילָה], וְכָל שֶׁכֵּן כְּשֶׁנָּטַל יָדָיו דְּמִנַּיִ [מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ג) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים]: (יא) עַד שֶׁיֹּאמַר בַּעַל הַבַּיִת. וְאָז (טו) כָּל הַמְסֻבִּין אֲסוּרִין. וְדַוְקָא כְּשֶׁשְּׁתָקוּ וְהִסְכִּימוּ לְדִבְרָיו אֲבָל אִם הָאוֹרֵחַ דַּעְתּוֹ לֶאֱכֹל וְלִשְׁתּוֹת עוֹד, רַשַּׁאי אַף שֶׁאָמַר בַּעַל הַבַּיִת הַב וּנְבָרֵךְ, (טז) וְטוֹב שֶׁיְּגַלֶּה לִפְנֵי הַמְסֻבִּין שֶׁלֹּא הָיָה לוֹ הָפַח הַדַּעַת שֶׁלֹּא יַחְשְׁבוּהוּ כְּנִמְלָךְ: ג (יב) מִשְׁנָטַל הַפּוֹס וְכוּ'. וְעָדִיף (יז) מֵהַב לָן וּנְבָרֵךְ דְּכֵיוָן שֶׁנָּטַל הַפּוֹס בְּיָדוֹ אֲפִלּוּ בְּשִׁיחָה אָסוּר לְהַפְסִיק כְּדִלְקַמָּן בְּסִימָן קפ״ג סָעִיף ו׳: (יג) הָוֵי הָפַח הַדַּעַת. וְדִינוֹ כִּנְטִילַת יָדַיִם [מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ה)]. וּלְפִי זֶה לְדַעַת הַמְחַבֵּר לְעֵיל בְּסָעִיף א׳ אִסּוּר שׁוֹב בֵּין בַּאֲכִילָה וּבֵין בִּשְׁתִיָּה לְכָלֵי עַלְמָא, וְעַיֵּן לְעֵיל בְּסָעִיף קָטָן ב׳ בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה מַה שֶּׁכָּתַבְנוּ לְעִנְיַן נְטִילַת יָדַיִם: ד (יד) כְּשֶׁאָדָם נִכְנָס וְכוּ'. הֵיינוּ (יח) שֶׁלֹּא קְרָאוּהוּ לְהִיוֹת נִקְבָּע עִמָּהֶם לִשְׁתּוֹת כָּכָל הַמְסֻבִּין: (טו) הָרְבֵּה. וְהוּא הַדִּין (יט) בַּחֲבוּרָה אַחַת כְּשֶׁכָּל אֶחָד מוֹשִׁיט לוֹ כּוֹס דְּעַל כָּל כּוֹס וְכוֹס הָוֵי נִמְלָךְ וּכְדִלְקַמִּיהּ: (טז) נִמְלָךְ. דְּאֵינוֹ יוֹדֵעַ אִם יוֹשִׁיטוּ לוֹ כּוֹס אַחֵר, וַאֲפִלּוּ אִם הוֹשִׁיטוּ לוֹ כּוֹס אַחַר בְּשָׁעָה שֶׁעֲדַיִן לֹא גָּמַר לִשְׁתּוֹת כּוֹס הָרִאשׁוֹן (כ) נַמִּי דִּינָא הָכִי דְּצָרִיךְ לַחֲזֹר וּלְבָרֵךְ עָלָיו בְּפְנֵי עַצְמוֹ, כֵּיוָן שֶׁבְּשָׁעָה שֶׁבֵּרַךְ לֹא הָיָה דַּעְתּוֹ עַל זֶה שֶׁלֹּא הָיָה יוֹדֵעַ שֶׁיּוֹשִׁיטוּ לוֹ עוֹד. וְכָל זֶה דַּוְקָא בִּסְתָמָא, אֲבָל אִם בְּשָׁעַת בִּרְכָתוֹ הָיָה דַּעְתּוֹ שֶׁתַּעֲלֶה הַבְּרָכָה עַל כָּל מַה שֶׁיִּתְּנוּ לוֹ אֵין צָרִיךְ לְבָרֵךְ עַל כָּל כּוֹס (כא) אֲפִלּוּ שֶׁלֹּא הָיָה יוֹדֵעַ אָז אִם יִתְּנוּ לוֹ מִכָּל מָקוֹם מֵהֲנֵי דַּעְתּוֹ לָזֶה. (כב) וּבְמָקוֹם שֶׁהַמִּנְהָג שֶׁמּוֹשִׁיטִין כּוֹסוֹת הַרְבֵּה לְמִי שֶׁנִּכְנָס בִּמְסִבַּת הַקְּבוּעִים לִשְׁתִיָּה, אֲפִלּוּ בָּרַךְ בְּסָתָמָא עַל כּוֹס אֶחָד אָמְרִינַן דְּדַעְתּוֹ הָיָה עַל כָּל מַה שֶׁיִּתְּנוּ לוֹ וְאֵין צָרִיךְ שׁוּב לְבָרֵךְ עַל כָּל כּוֹס וְכוֹס, וּמִכָּל מָקוֹם טוֹב יוֹתֵר שֶׁיִּכָּנֵס בְּשָׁעַת בְּרָכָה עַל כָּל מַה שֶׁיִּתְּנוּ לוֹ: ה (יז) הַקְּרוּאִים וְכוּ'.

בֵּאוּר הַלָּכָה

מ״ב (ע״א) דְּבִּוּר הַמַּתְחִיל תֹּקֶף עַיִן שָׁם. וְכֵן הוּא גַּם כֵּן דַּעַת הָאוֹר זָרוּעַ בְּאוֹת קע״ז וּבְאוֹת קצ״ד עַיֵּן שָׁם. וְכֵן הוּא גַּם כֵּן דַּעַת הָרַשְׁבָּ״א בִּבְרָכוֹת מ״ח (ע״א) דְּבִּוּר הַמַּתְחִיל יְהֵבוּ עַיֵּן שָׁם, וְאַחַר כָּךְ מָצָאתִי בְּאֵלִיָּה רַבָּה (סק״ד) שֶׁהֵבִיא עוֹד הָרַבֵּה פּוֹסְקִים שֶׁפּוֹטְרִין כֵּן כְּהָרֹא״ש עַיֵּן שָׁם וְכָתַב דְּדַעַת הָרַב רַבֵּנוּ יוֹנָה בְּדָבָר זֶה יְחִידָאָה הוּא וְעַיֵּן בְּמַאֲמַר מָרְדְּכַי (סק״ג) שֶׁהִשִּׂיג עָלָיו דִּבְרֵי הָרַב הַנַּ״ל עַיֵּן שָׁם בְּאֹרֶךְ, וּמִכָּל מָקוֹם אִיךְ שֶׁיִּהְיֶה הָרֹב פּוֹסְקִים סוֹתְרִין כְּהָרֹא״ש דְּאֵין חִלּוּק בֵּין אֲכִילָה לִשְׁתִיָּה וּמִסֵּיק בְּאֵלִיָּה רַבָּה דְּנִרְאֶה לוֹ לְהַלָּכָה לְמַעֲשֶׂה דְּכֵן לְכָתְחִלָּה לֹא יֹאכַל עַד שֶׁיְּבָרֵךְ לְפָנָיו. אֶמְנָם בְּבֵאוּר הַגְּרַ״א כָּתַב דְּנִרְאֶה לוֹ לְעִקַּר דִּינָא כְּהָרַב רַבֵּנוּ יוֹנָה וְהָרַ״ן מֵהַר עוּבָדְיָה דְּשַׁטָּח בִּבְרָכוֹת מ״ח (ע״א) [וְעַיֵּן בְּפִסְקֵיהֶם ק״ג עַמּוּד ב׳ [תּוֹסְפוֹת] דְּבִּוּר הַמַּתְחִיל כֵּיוָן שֶׁהִקְשׁוּ קַשְׁיָא זוֹ וְתֵרְצוּ דְּגַם זֶה בְּאֶמֶת הוּא דְּעֵבֶד אֶלָּא דְּבִלְּאוֹ הָכִי דַּחֲיֵי לֵיהּ וְכֵן כָּתַב גַּם הָרַשְׁבָּ״א (שם) בִּבְרָכוֹת מ״ח]. [א]וְעַל כֵּן לֹא נוֹהֲגִין לְהַרְעִיף לְדִינָא בָּזֶה וְיֵשׁ לְזָהֵר לֶאֱכֹל אַחַר שֶׁאָמַר הַב לָן וּנְבָרֵךְ דְּהָוֵי כְּמִי שֶׁלֹּא אָמַר הַב לָן וּנְבָרֵךְ גַּם כֵּן נִכּוֹן מְאֹד לְזָהֵר לְכַתְּחִלָּה שֶׁלֹּא לֶאֱכֹל דְּגַם בָּזֶה יֵשׁ הַרְבֵּה רִאשׁוֹנִים שְׁפּוֹטְרִין לְהַחְמִיר בָּזֶה וְכַנַּ״ל:

ב * אֲפִלּוּ אָמַר הַב לָן וְכוּ'. עַיֵּן מִשְׁנָה בְּרוּרָה (סק״י). וּמִשְׁמַע מִפְּרֵי מִגְדִּים בְּסָעִיף קָטָן ג׳ בְּאֵשֶׁל אַבְרָהָם דְּאִם נָטַל יָדָיו אָמְרִינַן דְּמִסְתָּמָא בְּנַדְאי הִסְפִּיחַ דַּעְתּוֹ בְּכָל גְּוָנִי, וְכֵן כָּתַב בְּחִדּוּשֵׁי רַבִּי עֲקִיבָא אִיגֶר בְּשֵׁם תְּשׁוּבַת פְּרַח שׁוֹשָׁן (כלל א סי׳ א). וּבְסֵפֶר מַשֵּׂה יְהוּדָה חוֹלֵק עַל זֶה עַיֵּן שָׁם, וְכֵן בְּסֵפֶר מִנְחַת שְׁמוּאֵל (עמ״ס ברכות מב. ד״ה אחכא):

* לֹא הָוֵי הָפַח הַדַּעַת. עַיֵּן מִשְׁנָה בְּרוּרָה (שם) וְהוּא מִלְּשׁוֹן הַמָּגֵן אַבְרָהָם. וְלִכְאוֹרָה מִשְׁמַע מִזֶּה דְּכְשֶׁאֵין בַּעַל הַבַּיִת אוֹכֵל וְשׁוֹתֶה עוֹד וְהָאוֹרֵחַ נִמְלַךְ מִמַּחֲשַׁבְתּוֹ הָרִאשׁוֹנָה וְרוֹצֶה לֶאֱכֹל וְלִשְׁתּוֹת דְּאָסוּר דַּהֲרֵי אָמַר הַב לָן וּנְבָרֵךְ וְהִסְפִּיחַ דַּעְתּוֹ. אֲבָל בָּאֱמֶת יֵשׁ לוֹמַר דְּכָל זְמַן שֶׁלֹּא אָמַר בַּעַל הַבַּיִת הַב וּנְבָרֵךְ לֹא חָשִׁיב הָפַח הַדַּעַת שֶׁל הָאוֹרֵחַ כְּלָל, [ב]דִּבְוַדַּאי לֹא הִסְפִּיחַ דַּעְתּוֹ עֲדַיִן בִּבְרוּר כָּל זְמַן שֶׁלֹּא אָמַר בַּעַל הַבַּיִת הַב לָן וּנְבָרֵךְ וְכֵן מוֹרֶה לְשׁוֹן הַשֻּׁלְחָן עָרוּךְ וְהַלְבוּשׁ עַיֵּן שָׁם. אַחַר כָּךְ מָצָאתִי בְּסֵפֶר מִנְחַת שְׁמוּאֵל (שם) שֶׁכָּתַב גַּם כֵּן כִּדְבָרֵינוּ:

* עַד שֶׁיֹּאמַר בַּעַל הַבַּיִת. וְהוּא הַדִּין גְּדוֹל הַשֻּׁלְחָן [אַלְיָה רַבָּה (סק״ו) בְּשֵׁם צַדָּה לַדָּרֶךְ (מאמר ראשון כלל שלישי פכ״ב)]. וּלְשׁוֹן הַמְחַבֵּר שֶׁכָּתַב עַל שֻׁלְחָן אֲחֵרִים לִכְאוֹרָה מִשְׁמַע דְּוַקָא מִפְּנֵי דַּעַת בַּעַל הַבַּיִת אָדָם מְכַבֵּשׁ דַּעְתּוֹ אֲבָל לֹא בְּאֹפֶן אַחֵר וְכֵן מַשְׁמַע קְצָת בְּפְרִי מִגְדִּים (א״א סק״ג) עַיֵּן שָׁם, וְצָרִיךְ עִיּוּן לְמַעֲשֶׂה:

ג * מִשְׁנָטַל הַפּוֹס. וּלְעִנְיַן שְׁאָר הַמַּשְׁקִין וְהַפֵּרוֹת, אִם הַמְבָרֵךְ הוּא בַּעַל הַבַּיִת בְּעַצְמוֹ [אוֹ גְּדוֹל הַשֻּׁלְחָן לְפִי דַּעַת הָאַלְיָה רַבָּה הַנַּ״ל] פָּשׁוּט דְּכָל

לִיקּוּטֵי דִּבְרֵי הָרַב: א] ובשו״ע הרב (ס״ד) כתב: ולענין הלכה ספק ברכות להקל. ובסידור (סדר ברכת הנהנין פ״ה ה״ג) כתב: וטוב לחוש לדבריהם שלא לחזור ולאכול כלל אבל לא יאכל ויברך משום חשש ברכה לבטלה. ב] ובשו״ע הרב (ס״ו) כתב: אף האומר עצמו יכול לחזור בו ולשתות עם בעל הבית [וכתב בבדי השלחן (סי׳ נו ס״ק טו) שבדוקא נקט ׳עם בעה״ב׳, שרק אם בעה״ב לא הסיח דעתו ואוכל ושותה רשאי לאכול ולשתות עמו, ע״ש].

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah